

ת"פ 50819/09/11 - המאשימה - מדינת ישראל, באמצעות מע"מ רמלה נגד הנאשם: אמיר אבו שמאלה

בית משפט השלום ברמלה
ת"פ 50819-09-11 מע"מ רמלה נ' אבו שמאלה

בפני
בעניין: כבוד השופט הישום אבו שחאדה
המאשימה - מדינת ישראל באמצעות מע"מ
רמלה ע"י עוה"ד כרמל קדור

נגד
הנאשם: אמיר אבו שמאלה ע"י עוה"ד
תמיר סולומון

גזר דין

כתב האישום

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, בביצוען של 17 עבירות של אי הגשת דו"ח במועד לפי סעיף 117(א)(6) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: "**חוק מס ערך מוסף**").
2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם היה בעל עסק של מתן שירותי שמירה ואבטחה, הרשום כעוסק מורשה לעניין חוק מס ערך מוסף, והיה כן בתקופה הרלוונטית לכתב האישום המתוקן, קרי בין השנים 2008-2013 (להלן: "**התקופה הרלוונטית**").
3. מתוקף היותו עוסק מורשה, חייב הנאשם להגיש דו"חות תקופתיים ולשלם את המס הנובע מהם, במועד ובדרך שנקבעו בחוק מס ערך מוסף וכן בתקנות מס ערך מוסף, התשל"ו - 1976 (להלן: "**התקנות**").
4. הנאשם לא הגיש, במודע, כנדרש על פי חוק מס ערך מוסף והתקנות, את הדו"חות התקופתיים שיפורטו להלן:

מס"ד	דו"ח לתקופה	המועד להגשת הדו"ח על פי חוק מס ערך מוסף
1	12/10	15/1/11
2	1/11	15/2/11
3	4/11	15/5/11
4	5/11	15/6/11
5	12/12	15/1/13
6	1/13	15/2/13
7	2/13	15/3/13
8	3/13	15/4/13
9	4/13	15/5/13
10	5/13	15/6/13

5. בנוסף, הנאשם לא הגיש במועד, במודע, כנדרש על פי חוק מס ערך מוסף והתקנות, את הדו"חות התקופתיים שיפורטו להלן:

מס"ד	דו"ח לתקופה	המועד להגשת הדו"ח על פי חוק מס ערך מוסף	המועד בו הוגש הדו"ח בפועל	משך האיחור בימים
1	10/09	15/11/09	31/12/09	46
2	11/08	15/12/08	15/1/09	31
3	2/11	15/3/11	5/4/11	21
4	10/11	15/11/11	16/12/11	31
5	2/12	15/3/12	2/4/12	18
6	4/12	15/5/12	15/7/12	61
7	6/12	16/7/12	29/8/12	44

הערה מקדימה

6. הצדדים טענו לעונש ביום 10.7.16. בתום הדין הורתי לממונה על עבודות שירות להכין חוות דעת לגבי שאלת כשירותו של הנאשם לבצע עבודות שירות והדין נדחה ליום 6.9.16. דא עקא, ביום 4.8.16, הנאשם נפגע בתאונת דרכים (להלן: **התאונה**) ולכן לא התייצב בפני הממונה על עבודות שירות. הדין נדחה מעת מעת על מנת לאפשר לנאשם החלמה מהנזקים שנגרמו לו עקב התאונה. בפועל, מצבו לא השתפר לרמת החלמה כזו שתאפשר לו לבצע עבודות שירות. לאחר חלוף למעלה מחצי שנה מאז מועד קרות התאונה, קבעתי שאין מקום לדחיות נוספות ולכן קבעתי דיון בפני ליום 2.3.17 וליום 12.3.17 להשלמת הטיעונים לעונש ואשר במהלכם הוגשו מסמכים רפואיים אודות מצבו.

7. יובהר שהטיעונים המשלימים לעונש אינם משנים את התמונה הכללית אודות נסיבות ביצוע העבירות ואודות נסיבותיו האישיות ולמעשה מתייחסים רק לשאלה מה העונש הראוי שיש להשית על הנאשם עקב כך שמצבו הרפואי אינו מאפשר לו לבצע עבודות שירות.

8. בא כוח המאשימה טען בתמצית כדלקמן:

א. היקף המחדל, מושא כתב האישום, הינו קרן מס בסך 303,688 ₪, כאשר הסך הנותר כיום, הינו 112,429 ₪. כמו כן, עקב היות הנאשם מצוי בהליכי פשיטת רגל, אושרה עבורו פריסת תשלומים של החוב הנותר באמצעות צד ג'. אולם, בסופו של יום, הסדר זה לא צלח, מאחר והנאשם לא הצליח להביא גורם צד ג' שישלם את הסכום האמור בשמו.

ב. חומרה יתרה נודעת לעבירות המס בהן הורשע הנאשם, ולו בשל פגיעתן הרבה בערכים החברתיים המוגנים ובכללם, פגיעה בעיקרון השוויון בין נישומים וזאת אל מעבר לפגיעה במשק, בכלכלה ובמדינה. אי תשלום מס, כמוהו כשימוש בכספי ציבור ובכך, רב הדמיון בין עבירות אלו לעבירת הגניבה ולכן ככלל, בעבירות אלה, יש לבכר שיקולי הרתעה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם.

ג. הנאשם נעדר עבר פלילי אולם, בעברו הושתו עליו שני קנסות מנהליים. כמו כן, התנהלותו הדיונית, ובעיקר, אי התייצבויות רבות לדיונים מצדו, הובילה להימשכות ההליך המשפטי מעבר למקובל.

ד. מתחם העונש ההולם נע בין 4 ועד 9 חודשי מאסר וכן מאסר על תנאי. כמו כן, מתחם הקנס ההולם נע בין 15,000 ועד 30,000 ₪, בצירוף התחייבות כספית להימנע מביצוען של עבירות דומות.

ה. מצבו הרפואי העדכני של הנאשם ואשר בעטיו אינו כשיר לבצע עבודות שירות אינו יכול להוות חסם מפני השתת עונש של מאסר בפועל.

9. בא כוח הנאשם טען בתמצית כדלקמן:

א. הנאשם השקיע מאמצים אין קץ להסרת המחדל ובמסגרתם הרבה לפקוד את משרדי המאשימה. ברצונו הטוב ובמאמציו אלה, על אף קשיו ופשיטת רגל בה שרוי, השקיע הנאשם כל ממון שבידו לרשויות מע"מ. ברם, כל מאמציו וניסיונותיו הרבים, עלו בתוהו.

ב. הנאשם הינו אדם נורמטיבי, אשר הועמד לדין בעבר בגין חשד לביצוע עבירה של סחיטה באיומים ובסופו של יום זוכה על ידי בית המשפט העליון (לפסק הדין ראו: נ/4), כך שהוא נעדר

רישום פלילי מכל מין וסוג.

- ג. בסופו של יום, הנאשם הגיש את הדו"חות הרלבנטיים לרשויות מע"מ ושילם כשני שלישי מסך המחדלים, אך קצרה ידו מלשלם את החוב הנותר עקב חסרון כיס.
- ד. הנאשם הוא מדריך ירי במקצועו ועבד בתחום האבטחה וגם נושא נשק ברישיון. הותרת הרשעתו בדיון, תשבור את מטה לחמו ולכן מן הראוי שההליך הפלילי הנוכחי יסתיים ללא הרשעה. לפיכך, יש להורות על קבלת תסקיר מטעם שירות המבחן.
- ה. לחילופין, ככל שלא תבוטל הרשעתו של הנאשם, הרי שמתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה ועד 4 חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות. כמו כן, מתחם הקנס ההולם נע בין אי הטלת קנס (קרי, אפס) ועד 15,000 ₪. יש למקם הנאשם ברף התחתון ולהסתפק במאסר על תנאי.
- ו. אם בית המשפט יקבע כי הרף התחתון של מתחם העונש ההולם צריך להתחיל ממאסר בפועל של מספר חודשים, הרי לאור התאונה שעבר הנאשם יש לסטות ממתחם העונש ההולם לקולא.

הנימוקים לדחיית הבקשה לקבלת תסקיר שירות מבחן

10. במהלך הטיעונים לעונש שהתקיימו ביום 10.7.16, בא כוח הנאשם טען שבטרם גזירת דינו של הנאשם יש להורות על קבלת תסקיר לעונש מטעם שירות המבחן שיבחן את שאלת ביטול ההרשעה. בקשה זו נדחתה במעמד הדיון וציינתי בהחלטתי שהנימוקים יינתנו במסגרת גזר הדין. להלן נימוקי:
- א. תסקיר רשות ולא תסקיר חובה: במקרה שבפני לא מדובר בתסקיר חובה אלא בתסקיר רשות. הנאשם היה בסוף העשור השלישי לחייו בעת ביצוע העבירות נשוא כתב האישום. כידוע, קיימת חובת תסקיר לעונש רק אם גילו של נאשם בעת ביצוע העבירות שבהן הורשע היה פחות מ-21 שנים (ראו הוראות סעיף 38 לחוק העונשין תשל"ז - 1977 יחד עם הוראות סעיף 1(1) לאכרזת דרכי ענישה (תסקיר של קצין מבחן) התשכ"ד - 1964). בנסיבות אלה, השאלה אם יש מקום לקבל תסקיר לעונש מסורה לשיקול דעתו של בית המשפט (ע"פ 1019/13 אילן רייצין נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], עמ' 10 (6.7.15); רע"פ 8884/13 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], עמ' 7-8 (11.6.14)).
- ב. ברוח הדברים האמורים לעיל, בעת שהועלו טענות על ידי נאשמים, שגילם במועד ביצוע

העבירה היה מעל ל-21 שנים, כי נגזר דינם ללא קבלת תסקיר של שרות המבחן, בית המשפט העליון דחה טענות אלה בהסתמך על העובדה שלא מדובר בתסקיר חובה (ע"פ 10194/09 פוטורוצין נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (20.7.2010); דנ"פ 5753/06 ג'רייס נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (13.7.2006); ע"פ 3568/10 פאעור נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (26.10.2010)).

ג. האפשרות להסתמך על ראיות אחרות: יתר על כן, בפסיקה נקבע כי באותם מקרים שבהם אין חובה לקבלת תסקיר לפני גזירת הדין, כגון מחמת שהעבירה בוצעה בהיות הנאשם מעל 21 שנים, בית המשפט יכול להסתמך על ראיות אחרות לענין העונש שהנאשם רשאי להביא ואשר יש בהן בכדי להביא בפני בית המשפט את מלוא התמונה לגבי מצבו של הנאשם והרקע שלו, כגון עדי אופי או כל ראיה אחרת (ע"פ 2583/06 עמר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו], (4.9.2006); ע"פ 10194/09 פוטורוצין נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו], (20.7.2010)). ואכן במקרה שבפני, הנאשם הציג מסמכים שונים שמוכיחים שהוא עוסק כמאבטח, משמש כמדריך ירי ומחזיק נשק ברישיון (נ/3).

ד. העדר בסיס לביטול ההרשעה: בנסיבות המקרה, לא ראיתי כל צורך להורות על קבלת תסקיר וזאת מאחר ואף אם אקבל את מלוא טענותיו של הנאשם לגבי הנזק הקונקרטי אשר עלול להיגרם לו במישור התעסוקתי מעצם הרשעתו בדין, לא השתכנעתי שהמקרה שבפני הוא המקרה הנכון והמתאים לביטול ההרשעה. במסקנה זו אדון בהרחבה בפרק הבא.

שאלת ביטול ההרשעה

11. סעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משובל] התשמ"ב - 1982, מסמיך את בית משפט שהרשיע נאשם, לבטל את הרשעתו במסגרת גזר הדין, ולהטיל עליו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה. כידוע, הימנעות מהרשעה, חרף הקביעה כי הנאשם ביצע את העבירה, היא חריג שבחריגים, השמורה למקרים מיוחדים ויוצאי דופן (רע"פ 7109/14 צור סייג נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], פסקה 8 (20.11.14); ע"פ 8528/12 אלירן צפורה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], פסקה 11 (3.3.13)).

12. ב- ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל פ"ד נב (3) 337, 343, (להלן: **הלכת כתב**) קבעה כבוד השופט דורנר, כי הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא **בהצטבר** שני תנאים:

א. התנאי הראשון, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם. הווה אומר, על הנאשם להצביע על נזק קונקרטי שעלול להיגרם לו מעצם ההרשעה.

ב. התנאי השני, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים.

13. לגבי התנאי הראשון, הנאשם אכן הוכיח במסמכים מתאימים שהינו נושא נשק ברישיון ושהינו בעל תעודת מאבטח ועבר הכשרה מתאימה וכן בעל רישיון לשמש כמדריך ירי (נ/3). לפיכך, הנני קובע שהתנאי הראשון, שעניינו הוכחת נזק קונקרטי מעצם ההרשעה, אכן מתקיים. עם זאת, בעיני, התנאי המצטבר השני אינו מתקיים.

14. את הדיון בתנאי השני, שעניינו מהות העבירות שבוצעו ונסיבות ביצוען, אחלק לשני חלקים: ראשית המישור העקרוני, ושנית המישור הקונקרטי לגבי נסיבות ביצוע העבירות נשוא כתב האישום.

15. התנאי השני, המישור העקרוני: בפסיקה נקבע כי חומרה יתרה אוחזת בעבירות המס ולו בשל היותן מבוצעות בנקל ושלא תחת החזות העבריינית האופפת עבירות פליליות. חומרתן הרבה, יונקת מכוח פגיעתן הקשה בעיקרון השוויון בין נישומים, בקופה הציבורית וברווחת החברה בכללותה. אי הרשעת נאשם בעבירת מס, טומנת בחובה סיכון רב בדמות שליחת מסר שלילי לציבור לאמור, כי ניתן לעבור את העבירה מבלי לשאת באחריות לה.

על כן, ההלכה הנוהגת היא שיש לבכר את אינטרס הציבור על פני עניינו הפרטי של הנאשם, ולסיים את ההליך הפלילי בעבירות מס, גם אם מדובר בעבירות מסוג עוון לפי סעיף 117(א) לחוק מס ערך מוסף, **בהרשעה**, וזאת על אף הנזק שעלול להיגרם לנאשם במישור התעסוקתי מעצם ההרשעה (ראו: רע"פ 737/11 **אביטן מלכיאלי, משרד עורכי דין נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (9.5.11); רע"פ 7135/10 **יגאל חן נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], פסקה יא (3.11.10); רע"פ 6271/13 **יהודה בן סנן נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], (17.9.13); רע"פ 4606/01 **יעקב סופר נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], (3.1.02)).

16. התנאי השני, המישור הקונקרטי: לצד חומרת עבירות המס כשלעצמן כאמור לעיל, ניצבות נסיבות המקרה, אשר אף הן אינן מאפשרות ביטולה של הרשעה. במישור הקונקרטי ניצבים בפני השיקולים שלהלן שהמשקל המצטבר שלהן מחזק את מסקנתי שאין מקום לבטל את ההרשעה:

א. ריבוי העבירות על פני תקופה ממושכת: הנאשם הורשע ב-17 עבירות של אי הגשת דו"ח במועד ואשר משתרעות על פני פרק זמן לא מבוטל של כמעט שש שנים. יוזכר, שבפסיקה נקבע כי כל עבירה לפי חוק מס ערך מוסף הינה אירוע העומד בפני עצמו ומתבצע בזמן נתון, ואין בדמיון בין הפעולות המתבצעות בכל עבירה ועבירה בכדי לגרום לפעולות נפרדות אלו להפוך לכדי מקשה אחת (רע"פ 5953/08 עתאמלה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (22.10.08)). בנוסף, בהלכת **כתב** נקבע שבעת שבית המשפט בוחן את האפשרות לבטל את ההרשעה עליו לתת את דעתו לשאלה אם מדובר באירוע בודד או שמא בעבירות חוזרות ונשנות

(שם, בעמ' 344 בדברי כבוד השופט לוי), וככל שמדובר בעבירות חוזרות ונשנות תטה הכף לעבר דחיית הבקשה לביטול ההרשעה. וכך הוא המקרה שבפני.

ב. אי הסרת המחדל במלואו: כידוע, בפסיקה נקבע כי יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה בעבירות מס, לרבות הטלת עונשי מאסר בפועל, וזאת אף במקרים שהוסרו המחדלים (רע"פ 6095/06 לוי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (5.11.06)), הרי שמקל וחומר במקרה דנן, בו לא הוסר המחדל במלואו.

ג. השיהוי הרב בהסרת חלק מהמחדל: אמנם הנאשם הסיר חלק מהמחדל, וזאת כנתון לקולא, אך המשקל שיש לייחס להסרה חלקית זו הוא בקורלציה ישירה לשיהוי הרב בהסרת המחדל. הסרת המחדלים החלקית נעשתה טיפין טיפין, עקב לצד אגודל, לאורך חייו של התיק בבית המשפט (חמש וחצי שנים), כפי שיפורט בהמשך. כידוע, קיימת חשיבות לעיתוי בהסרת המחדל כשיקול להקלה בעונש, כאשר השלב הנכון לו הינו לפני הגשת כתב האישום או לכל המאוחר בעת הדיון בערכאה הראשונה (רע"פ 1546/05 יהודה שמחוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], עמ' 4 (22.3.05); רע"פ 11640/05 סופר סטאר מרקט רשת מזון בע"מ נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], עמ' 4 (14.5.06)).

17. להלן השתלשלות ההליכים בתיק שבפני בתמצית, כאשר יש לזכור שכתב האישום הוגש בחודש ספטמבר 2011, ולאורך חייו של התיק בבית המשפט ישנן הצהרות על ניסיונות מטעם הנאשם להסרת המחדלים:

א. דיון מיום 4.6.12: הנאשם לא מתייצב לדיון והמאשימה עותרת לדחייה ומציינת שהנאשם עושה מאמצעים להסרת המחדלים.

ב. דיון מיום 15.1.13 : כנ"ל.

ג. דיון מיום 14.4.13 - הנאשם לא התייצב לדיון, לדברי המאשימה, נשלחה הזמנה אך לא בנמצא אישור מסירה וכמו כן, מסרה כי הנאשם נמצא בהסדר תשלומים להסרת המחדל.

ד. הדיון מיום 7.12.14 - הנאשם התייצב בגפו, לאחר שאותרה כתובתו העדכנית וכן, הוגש כתב אישום מתוקן הכולל עבירות נוספות. המאשימה ציינה כי היות והנאשם נמצא בהליכי פשיטת רגל והינו מנסה לאתר צד ג' אשר יסייע בעדו בהסרת המחדלים, הסכימה לדחיית הדיון. כמו כן, ציין הנאשם כי די לו בחודשיים וחצי להסרת המחדל.

- ה. הדיון מיום 22.2.15 - הנאשם התייצב בגפו, המאשימה ציינה כי נפגש הוא עמה מחוץ לבית המשפט ופועל להסרת המחדלים על מנת לסיים ההליך באפיק מנהלי, לכן, הסכימה לבקשת דחייה אחרונה של עד שלושה חודשים. כמו כן, הנאשם ציין כי אין לו צורך במינוי סניגור ויפתור הכל בכוחות עצמו. על אף זאת, ניתנה החלטה למינוי סניגור ציבורי.
- ו. הדיון מיום 31.5.15 - הנאשם לא התייצב והגיעה אשתו אשר מסרה כי עבר תאונה והינו מאושפז בבית חולים. הדיון נדחה, ולאור העובדה כי על אף ההחלטה למינוי סניגור ציבורי, לא נכח סניגור באולם, ניתנה החלטה להעביר העתק הפרוטוקול לסניגוריה הציבורית.
- ז. הדיון מיום 12.7.15 - הנאשם לא התייצב, ומדברי המאשימה עולה, כי יצרה עמו קשר וזה מסר כי נשאר בביתו היות ואינו חש בטוב. ניתן צו הבאה כנגד הנאשם וכן הובהר, כי לא הוגש כל אישור רפואי אגב היעדרות הנאשם מהדיון הקודם. כמו כן, ניתנה החלטה להעביר הפרוטוקול בשנית לסניגוריה הציבורית וזו תגיש הודעת הבהרה תוך 7 ימים בענין מינוי סניגור ציבורי לנאשם.
- ח. הדיון מיום 17.9.15 - הנאשם לא התייצב אך סניגור שמונה לו, התייצב (להלן: **הסניגור הקודם**). ניתנה החלטה לחילוט הסכום שהופקד עקב צו ההבאה וכן, ניתן צו מעצר ללא שחרור.
- ט. הדיון מיום 6.10.15 - הנאשם התייצב ולאחר שהתחייב להתייצב לכל הדיונים בזמן, ולבקשת סנגורו הקודם, ניתנה החלטה לביטול חילוט הסכום שהפקיד מהדיון הקודם והותרתו עד לסיום ההליך בקופת בית המשפט.
- י. הדיון מיום 21.10.15 - הנאשם התייצב והודה בכתב האישום המתוקן. כמו כן, ביקש סנגורו הקודם לדחות את מועד מתן הכרעת הדין בשל קיומו של ניסיון אמתי להסרת המחדלים והשלמת ההסדר עם המאשימה. המאשימה התנגדה וניתנה החלטה לפיה, היות והתיק נמשך למעלה מארבע שנים וטרם השכיל הנאשם להסיר את המחדלים, הרי שאין מקום לדחיות נוספות וכי למועד הדיון הבא תינתן הכרעת דין ויישמעו הטיעונים לעונש.
- יא. הדיון מיום 16.11.15 - הנאשם התייצב בנוכחות סנגורו הקודם שמסר כי הנאשם נמצא כפסע מהסדר ואף ההחלטה לקנס מנהלי כבר מוכנה. היות והמאשימה לא התייצבה עקב מחלה, נדחה הדיון.
- יב. הדיון מיום 21.2.16 - הנאשם התייצב בנוכחות סנגורו הקודם שמסר כי טרם הסתיימו ההליכים בבית משפט המחוזי בענין פשיטת הרגל של הנאשם ומשכך טרם הושלם ההסדר. המאשימה

הסכימה לדחייה.

יג. הדיון מיום 21.5.16 - הנאשם התייצב בנוכחות סנגורו הקודם והוגש כתב אישום מתוקן בשנית, לו הוספו עבירות נוספות. הסניגור טען שלגבי העבירות החדשות שנוספו, אין הודאה מצד הנאשם בשלב זה היות וסבור שהדוח"ות מושא עבירות אלה, כן הוגשו. המאשימה בתגובה חזרה בה מבקשת התיקון וביקשה להותיר כתב האישום הקודם בו הודה הנאשם ולהרשיעו. הסניגור סבר כי יש לדחות את הדיון עקב היות הנאשם קרוב להסרת מלוא המחדלים. לבסוף, ניתנה החלטה כאמור ובסופה, ניתנה הכרעת דין מרשיעה כנגד הנאשם.

יד. הדיון מיום 14.6.16 - הנאשם התייצב בנוכחות סנגורו הקודם שביקש להשתחרר מייצוג עקב חילוקי דעות עם הנאשם. הנאשם מצידו ביקש למנות לעצמו סנגור פרטי ואינו מעוניין בסנגור ציבורי. המאשימה טענה כי מהלך זה נעשה אך לצורך דחיית הטענות לעונש. לבסוף, ניתנה החלטה לשחרור הסנגור הקודם מייצוג והובהר, כי במועד הדיון הבא ישמעו הטענות לעונש, בין אם יגיע הנאשם מייצוג ובין אם לאו.

טו. הדיון מיום 23.6.16 - הנאשם הגיע בגפו וטען כי פנה לסנגור הנוכחי שמייצגו כיום (להלן: **הסניגור הנוכחי**) שהגיש הודעה לבית המשפט שיהיה מוכן לייצג את הנאשם בכפוף לכך שבית המשפט יעתר לבקשתו לדחיית הדיון לאחר הפגרה. הבקשה נדחתה. הדיון נדחה למועד מאוחר יותר על מנת לאפשר לנאשם למנות לעצמו סניגור.

טז. הדיון מיום 10.7.16 - הנאשם התייצב בנוכחות סנגורו הנוכחי שביקש דחייה של 10 ימים לצורך שליחת הנאשם לקבלת תסקיר שירות מבחן ובזמן זה, יסיר הנאשם את מלוא מחדלי כתב האישום. בקשתו זו נדחתה ונשמעו הטענות לעונש באותו היום.

18. הלכה פסוקה היא כי מצוקה כלכלית, קשה ככל שתהא, אינה יכולה להוות נסיבה מקילה בדבר אי תשלום המס וכי אין לפרט זכות לבסס את המשך פעילותו העסקית על כספים שאינם שייכים לו, ולכן גם לא תעמוד לו הגנה בדבר "הצדק סביר" בעת שהעיקוב בהעברת כספי המיסים נבע ממצוקה כלכלית קשה, אשר הותיר בפני הפרט אך בחירה בין העברת כספי המיסים, שאינם שייכים לו, לבין קריסתו הכלכלית (רע"פ 4844/00 **ברקאי נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(2) 37(2001); רע"פ 6167/11 **ספקיוריטי המוקד המרכזי בע"מ נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] עמ' 6-7 (19.2.12); רע"פ 4563/09 **פריצקר נ' מדינת ישראל - אגף מס הכנסה ומע"מ** [פורסם בנבו], עמ' 4 (5.6.09)).

19. לסיום, בא כוח הנאשם הפנה בטיעונו לעונש, כתמיכה לבקשה לביטול ההרשעה ל-עפ"ג (מחוזי מרכז) 26177-05-14 **עדי בהרב נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (22.2.15) (להלן: עניין **בהרב**). ייאמר כבר עתה שאין המשל דומה לנמשל. נסיבותיו של עניין **בהרב** שונות בתכלית מהמקרה שבפני. ראשית,

בעניין **בהרב**, המערער לא דיווח 7 חודשים בלבד, וכן, הסיר את מלוא המחדל. מעבר לכך, מנה בית המשפט שורה של נסיבות חריגות, שאף הן, אינן מתקיימות בנסיבות המקרה שבפניי וביניהן: התנהגות הרשות - העובדה שנסיונות אי הגשת הדו"חות נבעו מעיכוב כספים שהמערער היה זכאי לקבלם מאת גוף ציבורי; קיומם של הסדרים קודמים עם רשות המיסים בעבר ואשר נערכו בשל נימוק הזהה לאי הגשת הדו"חות, קרי עיכוב כספים שמגיעים לנאשם מאותו גוף ציבורי; קיים חשש כי הרשעתו תפגע בפרנסתם של עובדים רבים המועסקים על ידו (500 עובדים) בחברת האבטחה שבבעלותו.

20. לסיכום, הבקשה לביטול ההרשעה, נדחית.

מתחם העונש הולם

21. תחילה, יש לקבוע האם עסקינן בכמה עבירות המהוות אירוע אחד ואזי יש לקבוע מתחם עונש אחד, או שמא, המדובר במספר אירועים, כי אז יש לקבוע מתחם עונש לכל אירוע. על פי "**מבחן הקשר הדוק**" שנקבע בפסק הדין בעניין ע"פ 4910/13 **בני גאבר נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (24.10.14), נבחן קיומו של קשר בין עבירות, בין היתר, לאור היותן חלק מאותה תכנית עבריינית. בעיני, יש להשקיף על מכלול האירועים שבכתב האישום כאירוע אחד וזאת, היות ומדובר בשורה של עבירות מאותו הסוג ובהינתן זיקה עניינית בין העבירות, קרי, המדובר באותו דפוס פעולה. לפיכך, בכוונתי לקבוע מתחם עונש הולם אחד, לכל העבירות שפורטו בכתב האישום, מאחר ובעיני מדובר ב- "אירוע אחד".

22. הערכים החברתיים הנפגעים ממעשה הנאשם, הינם, בין היתר, ערך השוויון בין נישומים, השמירה על צביון מערכת המס וזאת נוסף לפגיעה במשק ובכלכלת הציבור. יפים לעניין זה דברי כב' השופטת פרוקצ'יה ב- רע"פ 512/04 **אבו עביד נ' מדינת ישראל**, פ"ד נח(4) 381, 384 (2004) וזה לשונה:

"בית-משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם החברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילותן התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צורכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מירמה מתוחכמים, קשים לאיתור. כבר נאמר לא אחת בפסיקתו של בית-משפט זה כי על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בעבריינות הכלכלית לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצועה"

23. באשר למדיניות הענישה הנוהגת, אביא להלן דוגמאות מן הפסיקה במקרים בהם היה מדובר בביצוע עבירות לפי סעיף 117(א) לחוק מס ערך מוסף, ואשר ישמשו אותי לצורך קביעת מתחם העונש ההולם:

א. רע"פ 8507/09 **שחל נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (24.1.10). הנאשם הורשע בביצוע 29 עבירות לפי סעיף 117(א) לחוק מס ערך מוסף. סכום המס שהנאשם השתמט מתשלומו היה ₪ 442,130. הנאשם נדון ל-6 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות וכן לקנס כספי בסך של ₪ 80,000.

ב. עפ"ג (מחוזי חיפה) 24977-08-14 **ראובן בן גיודא נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (6.8.15). במקרה זה המערער הורשע על ידי בית המשפט השלום בחדרה בביצוע שלוש עבירות של הגשת דו"חות הכוללים ידיעה לא נכונה לפי סעיף 117(א)(3) לחוק מס ערך מוסף וכן ב-18 עבירות של הוצאת חשבוניות מבלי לשלם במועד את המס הכלול בהן לפי סעיף 117(א)(14) לחוק מס ערך מוסף. סכום המס שנגרע מהקופה הציבורית היה כמעט ₪ 170,000 (ראו פסקה 4 לפסק הדין). בית משפט השלום בחדרה השית עליו 7 חודשי מאסר בפועל, 6 חודשי מאסר על תנאי וכן קנס בסך ₪ 25,000. לאחר הגשת ערעור לבית המשפט המחוזי, המערער הצליח להסיר כ-₪ 70,000 מהמחדל ולגבי היתרה נערך הסדר תשלומים. לפיכך, ערעורו לבית המשפט המחוזי התקבל כך שעונש המאסר בפועל הומתק לשישה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות.

ג. רע"פ 6296/09 **איקס איקס נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (9.8.09). המבקש הורשע בביצוע עשר עבירות לפי סעיף 117(א) לחוק מס ערך מוסף. סכום ההשתמטות ממס עמד על ₪ 300,130 והושתו עליו 6 חודשי מאסר בפועל וכן קנס בסך ₪ 15,000.

ד. רע"פ 11640/05 **סופר סטאר נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (14.5.06). המבקש הורשע בביצוע 9 עבירות לפי סעיף 117(א), כאשר סכום ההשתמטות ממס עמד על ₪ 270,000. הושתו עליו 10 חודשי מאסר בפועל וכן קנס בסך של ₪ 100,000.

ה. עפ"ג 51920-12-14 (מחוזי מרכז) **מוסקוביץ נ' מע"מ רמלה** [פורסם בנבו] (15.3.15). תיק זה נדון תחילה בפני בית המשפט השלום ברמלה במסגרת ת"פ 25852-11-10 מיום 9.11.14, פורסם בנבו. במקרה זה היה מדובר בשני נאשמים שהורשעו ב-7 עבירות של אי הגשת דוח במועד לפי סעיף 117(א)(6). סכום המס שנבע מהדוחות היה ₪ 113,000. הנאשמים הסירו חלק מהמחדל ועקב כך נותרה קרן מס בסך של ₪ 54,142. במקרה זה, הושתו על כל אחד מהנאשמים 4 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות וכן קנס בסך ₪ 9,000. הנאשמים הגישו ערעור לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז ולקראת הדין בערעור המחדל הוסר באופן מלא ולפיכך, תקופת המאסר שתרוצה בעבודות שירות הופחתה מארבעה חודשים לחודשיים.

1. עפ"ג (מחוזי מרכז) 24241-12-14 **אוזן נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (10.2.15). המערער הורשע בגין אי הגשת 11 דו"חות לרשויות מע"מ ואשר השתרעו על תקופה של כשלוש שנים ונדון ל-6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות ומאסר על תנאי. סכום המע"מ היה 50,000 ₪. המערער הוכרז כפושט רגל והיה אב לבן יחיד שעול פרנסתו עליו. המערער לא הסיר את המחדלים, כאשר הסיבה נבעה מכך שהוכרז כפושט רגל. בית המשפט המחוזי קיצר את תקופת מאסרו לשלושה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות.

24. לאור האמור לעיל, הנני קובע כי מתחם העונש ההולם למכלול העבירות שבוצעו על ידי הנאשם הוא כדלקמן:

א. לגבי רכיב הקנס, בין 7,000 ועד 30,000 ₪, וזאת לאחר התחשבות במצבו הכלכלי של הנאשם שמצוי בהליכי פשיטת רגל.

ב. לגבי רכיב המאסר בפועל, בין חודשיים (שיכול וירוצו בעבודות שירות) ועד 12 חודשים.

האם יש לסטות ממתחם העונש ההולם בשל מצבו הרפואי של הנאשם

25. כאמור, ביום 4.8.16 הנאשם נפגע במהלך תאונת דרכים שבה היה מעורב. מהמסמכים הרפואיים עולה שהמשאית שבה נסע התהפכה ועקב כך נגרמו לו שברים באף ובצלעות ונפיחות ברגל. בנוסף, איבד את הכרתו בעקבות התאונה ומאז סובל מכאבי ראש וסחרחורות וקיימת גם פגיעה בכתף ובצילום של עמוד השדרה ישנה אינדיקציה לבלטי דיסק באזורים שונים בעמוד השדרה ועד היום הנאשם מתקשה בהליכה (ראו: נ/ו- 7/8).

26. ביום 12.3.17 נשמעו הטיעונים המשלימים לעונש ובמהלכם בא כח הנאשם הגיש לעיוני דו"ח סוציאלי אודות מצבה הרפואי של בתו של הנאשם שגם היא סובלת מבעיות בניידות עקב נפילה מסולם ביום 27.9.16 (נ/6).

27. יוזכר, שעובר לתאונה, לאחר הטיעונים לעונש שהתקיימו ב-10.7.16, סברתי שהעונש המתאים הוא עונש מאסר בפועל שירוצה בדרך של עבודות שירות. הנאשם זומן מספר פעמים לממונה על עבודות שירות אך לא התייצב לכל מועדי הריאיון שנקבעו לו, וזאת לאור מצבו הרפואי עקב התאונה.

28. הצדדים חלוקים לגבי השאלה אם עובדת היותו של הנאשם כיום בלתי כשיר לבצע עבודות שירות, עקב מצבו הרפואי, מצדיקה לסטות ממתחם העונש ההולם ולהסתפק במאסר על תנאי בלבד.

29. הדעה המקובלת בפסיקה היא שבמקרים מיוחדים וחריגים ניתן לסטות לקולא ממתחם העונש ההולם בשל מצב רפואי. אחד המקרים החריגים והמיוחדים הוא כאשר מדובר בנאשם שסובל ממצב רפואי מורכב, כך ששהייה בתוך כותלי בית הסוהר תהווה סיכון ממשי לבריאותו עד כדי קיצור תוחלת חייו של הנאשם. מקרים מעין אלה הם חריגים ונדירים והכלל המקובל הוא שקיומה של מגבלה רפואית כזו או אחרת, לא תשמש חסם מפני השתת מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח (ראו למשל: ע"פ 4456/14 **קלנר נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (29.12.15) בפסקאות 216 - 222 לפסק דינו של כבוד השופט פוגלמן, והידוע כפסק הדין בעניין **לפוליאנסקי**; דנ"פ 623/16 **פינטו נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (8.2.16) בפסקה 7 להחלטתו של כבוד השופט ג'ובראן; רע"פ 1076/16 **כהן נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (11.2.16) פסקה 9 לפסק דינו של כבוד השופט ג'ובראן).

30. יתר על כן, אף מצב רפואי מורכב וקשה של בן משפחה שבו מטפל נאשם לא ישמש בסיס לסטייה לקולא ממתחם העונש ההולם, גם אם הטלת מאסר בדרך של עבודות שירות עלולה לפגוע בבן המשפחה המטופל בשל העדר זמינות של הנאשם שמטפל בו (רע"פ 2844/16 **מאיר ביאלה נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (13.4.16)).

31. במקרה שבפניי, לא התרשמתי שקיימות נסיבות אישיות חריגות שיצדיקו סטייה ממתחם העונש ההולם בשל מצב רפואי. בעיות הרפואיות של הנאשם ואשר מונעות ממנו מלבצע עבודות שירות לא יכולות לשמש בסיס לסטייה ממדיניות הענישה המקובלת, לפיה העונש הראוי הוא מאסר בפועל שיכול וירוצה בעבודות שירות. מצבו הבריאותי של הנאשם איננו נמנה על אותם מצבים חריגים שבהם יש לסטות ממתחם העונש ההולם.

קביעת העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם

32. בעת קביעת העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם, לקחתי בחשבון לקולא את כל הנתונים שלהלן: היעדר עבר פלילי; היותו של הנאשם נשוי ובעל משפחה, אשר עיקר הנטל בפרנסת בני ביתו רובץ על כתפיו, וההשלכות של העונש שיושת עליו עליהם; בעיותיו הרפואיות השונות בעקבות התאונה; ההסרה החלקית של המחדל. לחומרא, לקחתי בחשבון את אי ההסרה המלאה של המחדל.

33. הלכה פסוקה היא כי מצב רפואי קשה של נאשם איננו מהווה חסם מפני השתת מאסר בפועל. לדוגמא לכך בהקשר של עבירות מס ראו מהעת האחרונה את החלטתו של כבוד השופט שהם ב-רע"פ 1342/17 **ח'ורי נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (13.2.17) פסקה 7, שם נאמר "**אשר לחששו של המבקש כי מאסרו יוביל להחמרה במצבו הרפואי, אציין כי חזקה על שלטונות שירת בתי הסוהר כי יעניקו למבקש טיפול הולם ויתנו מענה לצרכיו הרפואיים, ככל שיידרש**".

34. כמו כן, בפסיקה ניתן למצוא דוגמאות שבהן הצדדים הסכימו שהעונש שיושת על הנאשם יהיה מאסר בפועל שירוצה בדרך של עבודות שירות ולאחר קבלת חוות הדעת של הממונה על עבודות שירות נמצא כי הנאשם בלתי מתאים לבצע עבודות שירות ולכן בית המשפט השית עליו תקופת מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה קצרה יותר מהתקופה שעליה הסכימו הצדדים שתרוצה בדרך של עבודות שירות (ראו למשל: רע"פ 3667/14 **קרדי נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (1.6.14)). וכך אעשה במקרה שבפני. הוזה אומר, לאור העדר התאמתו של הנאשם לבצע עבודות שירות בשל מגבלה פיזית, יושת על הנאשם עונש של מאסר בפועל לתקופה קצרה יותר מתקופת המאסר שהייתי משית עליו בדרך של עבודות שירות.

35. יובהר, שבעיני, לעניין רכיב המאסר בפועל, אילולא התאונה שעבר הנאשם, העונש הראוי הוא חמישה חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות. לאור התאונה שעבר הנאשם יש לצמצם את תקופת המאסר בפועל מאחורי סורג ובריה ל- 100 ימים, שהינה תקופה שעדיין מצויה בתוך מתחם העונש ההולם.

36. לפיכך, הנני משית על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 100 ימי מאסר בפועל.

ב. 4 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי שהוא שבמשך 3 שנים מהיום לא יבצע עבירה לפי חוק מס ערך מוסף.

ג. הנאשם ישלם קנס בסך של 15,000 ₪, או 40 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 20 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, כאשר הראשון שבהם עד ליום 1.5.17, והיתרה ב- 1 לכל חודש שלאחריו. היה ואחד התשלומים לא ישולם במועד, אזי יעמוד מלוא סכום הקנס לפירעון מיד.

זכות ערעור תוך 45 ימים.

ניתן והודע היום כ"א אדר תשע"ז, 19/03/2017 במעמד הנוכחים.